

חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973 *

פרק ו'אישון: הסדר מוסכם

1. הסכם בין בני זוג המסדיר יחסי ממון שביניהם (להלן - הסכם ממון); ושנוי של הסכם כזה, יהיו בכתב.
2. (א) הסכם ממון טעון אישור בית המשפט המחוזי (להלן - בית המשפט) או בית הדין הדתי שלו סמכות השיפוט בענייני נישואין וגירושין של בני הזוג (להלן - בית הדין), וכן טעון שינוי של הסכם כזה אישור כאמור.
- (ב) האישור לא יינתן אלא לאחר שנוכח בית המשפט או בית הדין שבני הזוג עשו את ההסכם או את השינוי בהסכמה חפשית ובהבינם את משמעותו ואת תוצאותיו.
- (ג) בהסכם ממון שנכרת לפני הנישואין או כשעת עריכתם יכול אימות רושם הנישואין לכוא במקום אישור בית המשפט או בית הדין.
- (ד) הסכם בין בני הזוג שאושר בפסק דין גירושין על ידי בית הדין, דינו כדין הסכם ממון שאושר לפי סעיף זה.

פרק שני: הסדר איזון המשאבים

3. (א) לא עשו בני הזוג הסכם ממון, ואם עשו - במידה שההסכם אינו קובע אחרת, יראום במסכימים להסדר איזון המשאבים לפי פרק זה, ויראו הסדר זה כמוסכם בהסכם ממון בעל תוקף שנתמלאו בו הוראות סעיף 2.
- (ב) בני זוג שלא ביקשו אימות של הסכם ממון בהתאם לסעיף 2(ג), יסביר להם רושם הנישואין לפני עריכתם את חכנו ומשמעותו של סעיף קטן (א).
4. אין ככריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות נכסיו השני או להטיל עליו אחריות לחובות השני.
5. (א) עם פקיעת הנישואין עקב גירושין או עקב מותו של בן זוג (להלן - פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כל נכסי בני הזוג, למעט -
- (1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין;
- (2) זכויות שעל פי דין אינן ניתנות להעברה;
- (3) נכסים שבני הזוג הסכימו בכתב ששוויים לא יאוזן ביניהם.
- (ב) בפקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג יבואו, לענין הזכות, לאיזון המשאבים, יורשיו במקומו.
6. (א) לצורך איזון המשאבים לפי סעיף 5 יש לשום את נכסי כל אחד מבני הזוג, פרט לנכסים שאין לאזן שווים; משווי הנכסים האמורים של כל בן-זוג יש לנכות את סכום החובות המגיעים ממנו, למעט חובות בקשר לנכסים שאין לאזן שווים.
- (ב) היה שווים של נכסי בן הזוג האחד עולה על שווים של נכסי השני, חייב האחד לתת לשני את מחצית ההפרש, אם בעין ואם בכסף או בשווה כסף.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ד בתמוז תשל"ג (24 ביולי 1973); הצעת החוק ודבריו הסגור מורסמו בח"ח 849, תשכ"ט, עמ' 333.

(ג) באין הסכמה בין בני הזוג כשאלה מה מגיע מהאחד לשני או באיזו דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט או בית הדין לפי הנסיבות, ורשאי הוא לקבוע מועדי הביצוע, הבטחתו ושאר תנאיו, לרבות תוספת ריבית במקרה של ארכה או סילוק בשיעורים.

הרחבת בסיס
האיזון

7. נכס שבן זוג הוציא או התחייב להוציא מרשותו בכוונה לסכל זכותו של בן זוגו לפי סעיף 5, ונכס שנתן או התחייב לתת במתנה – למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין – רשאי בית המשפט או בית הדין לראותו, לצורך איזון המשאבים, כאילו הוא עדיין של אותו בן-זוג.

8. ראה בית המשפט או בית הדין נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא, לבקשת אחד מבני הזוג שהוגשה לאחר פקיעת הנישואין – אם לא נפסק בדבר יחסי הממון בפסק דין גירושין – לעשות אחת או יותר מאלה:

סמכויות מיוחדות

(1) לקבוע נכסים נוספים על המפורטים בסעיף 5 ששוויים לא יאזון בין בני הזוג;

(2) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה, אלא לפי יחס אחר שיקבע;

(3) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שוויים בשעת פקיעת הנישואין, אלא לפי שוויים במועד מוקדם יותר שיקבע;

(4) לקבוע שאיזון המשאבים לא יתייחס לנכסים שהיו לבני הזוג בזמן פקיעת הנישואין אלא לנכסים שהיו להם במועד מוקדם יותר שיקבע.

9. ראייה על היות נכס כבעלותו או בהחזקתו של אחד מבני הזוג או על היותו רשום על שמו, אין בה בלבד כדי לצאת ידי נטל ההוכחה שיש למעט נכס זה מן הנכסים ששוויים יאזון בין בני הזוג.

ראיות

10. כל עוד לא פקעו הנישואין, זכותו של בן זוג לאיזון המשאבים אינה ניתנת להעברה, לשיעבוד או לעיקול.

עסקאות בזכות
לאיזון

פרק שלישי: הוראות לכלל הסדר

11. עשה אחד מבני הזוג פעולה שיש בה כדי לסכל זכות או זכות עתידה של בן הזוג השני על פי הסכם ממון או על פי הסדר איזון המשאבים, או שקיים חשש סביר שהוא עומד לעשות פעולה כזאת, רשאי בית המשפט או בית הדין, לפי בקשת בן הזוג השני, לבקוט אמצעים לשמירת הזכות האמורה, ובין השאר רשאי הוא לעשות אחת או יותר מאלה:

אמצעים לשמירת
זכויות

(1) לצוות על מתן ידיעות ועל מתן ערובה;

(2) לקבוע פעולות שיהיו טעונות הסכמת שני בני הזוג;

(3) לצוות על רישום הערה מתאימה בפנקס המתנהל על פי חוק שרשום בו נכס של אחד מבני הזוג.

12. היתה פעולה של אחד מבני הזוג טעונה, לפי הסכם ממון או לפי צו בהתאם לסעיף 11(2), הסכמת בן הזוג השני ואותו בן זוג סירב להסכים, רשאי בית המשפט או בית הדין לאשר את הפעולה אם ראה שהסירוב היה שרירותי; לא יכול היה בן הזוג השני להביע דעתו או שלא היתה אפשרות סבירה לברר דעתו, רשאי בית המשפט או בית הדין לאשר את הפעולה אם ראה שהיא לטובת המשפחה.

אישור לפעולה
טעונת הסכמה

פרק רביעי: הוראות שונות

13. (א) חוק זה אינו בא לשנות מסמכות שיפוטם של בתי הדין הדתיים. החוק ובתי הדין
- (ב) בענין שחוק זה דן בו ינהג גם בית דין דתי לפי הוראות חוק זה, זולת אם הסכימו בעלי הדין לפני בית הדין להתדיין לפי הדין הדתי.
14. סעיף 3 ושאר הוראות הפרק השני לא יחולו על בני זוג שנישאו זה לזה לפני תחילת חוק זה. הוראות מעבר
15. על יחסי הממון בין בני זוג יחול חוק מושכם כשעת עריכת הנישואין, אולם רשאים הם בהסכם לקבוע ולשנות יחסים אלה בהתאם לחוק מושכם כשעת עשיית ההסכם. משפט בינלאומי פריטי
16. בחוק הירושה, תשכ"ה-1965:— היקון חוק הירושה
- (1) בסעיף 11(ב), אחרי "בבעלות משותפת של שניהם" יבוא "או שהגיע ממות אחד מהם לנשאר בחיים מחצית שווים של כל נכסי שניהם או של מר-יתם לפי שווים, אם על פי דין ואם על פי הסכם ביניהם";
- (2) בסעיף 11(ג), במקום "הוראה זו אינה באה לפגוע" יבוא "הוראה זו לא תחול על מה שמגיע לבן זוג לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973, או לפי הסכם ממון כמשמעותו באותו חוק, ואינה באה לפגוע";
- (3) בסעיף 104(א)(4), בסופו יבוא "והמגיע לבן זוג לפי חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג-1973, או לפי הסכם ממון כמשמעותו באותו חוק".
17. אין בחוק זה כדי לגרוע מזכויות לפי חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959, או מזכויות האשה לפי כתובתה, ואין בו כדי לגרוע מהוראות סעיף 101 לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969.
18. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו. ביצוע ותקנות
19. תחילתו של חוק זה ביום ז' בטבת תשל"ד (1 בינואר 1974). תחילה

יעקב ש' שפירא
שר המשפטים

גולדה מאיר
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

1-ס"ח תשכ"ה, עמ' 70.
2-ס"ח תשי"ט, עמ' 72.
3-ס"ח תשכ"ט, עמ' 259.